

SZEMÉLYVÉDELEM

Személyvédelmi
tevékenység fogalma:

A személyvédelem Magyarországon már régóta ismert és végzett tevékenység. Ennek ellenére e tevékenységre nincs egységesen elfogadott meghatározás.

A szakmai körökben többféle definíció van jelen, a vonatkozó jogszabály megint más fogalom meghatározást használ.

Jogszabály (törvény) szerinti fogalom: a személyvédelmi tevékenységet végző a szerződés keretei között a megbízó személyi biztonságának fizikai, technikai védelmét látja el.

Igen nehéz egy olyan tevékenységről beszélni, mellyel kapcsolatban nincs általánosan elfogadott egységes meghatározás. A jogszabály által meghatározott fogalom, mely ezt a tevékenységet igen leszűkíti személyi biztonság megőrzésére, illetve fizikai, technikai védelemre, nem állja meg a helyét.

A szabályozásban a legfontosabb szempont itt is a szerződés kihangsúlyozása volt. Ugyanakkor teljesen egyértelmű, hogy egy szolgáltatás, mely polgári jogon, pontosabban megbízási szerződésen alapul, csak arra terjedhet ki, amire a megbízás szól. Ez még önmagában nem jelent túlzott garanciákat. A tevékenység végzésénél inkább a jogszabályi – törvényi - keretek azok, melyek garanciát jelentenek.

Ezt azért fontos kiemelni, mert a személyvédelemre vonatkozó megbízási szerződések legtöbb esetben általánosságokat tartalmaznak. Ez adódik többek között abból a szempontból is, hogy ez igen széles körű és szerteágazó tevékenység, melynél nehéz előre látni a feladatokat. Közre játszanak ebben a még meglévő jogszabályi ellentmondások is. A személyvédelemre a lőfegyver megszerzését és tartását a hatályos jogi szabályozás ugyanis nem teszi lehetővé.

(A kézi lőfegyverekről és lőszerokről, a gáz- és riasztófegyverekről, valamint a légfegyverekről és lőterekről szóló 115/1991. (IX.10.) kormányrendelet a vonatkozó jogszabály, mely több szempontból is aggályos.) Tehát nem teszi lehetővé a személyvédelem lőfegyverrel való végzését, akkor viszont a hatóság megadja az engedélyt, amennyiben arra hivatkoznak a kérelemben, hogy nem a személyt, hanem a nála lévő értéktárgyakat védik. Ez tipikus esete a rossz jogszabály megalkotásának.

A jogszabály alkotó nyilvánvalóan nem gondolt arra, hogy a személyvédelmi tevékenység esetében megtiltja a fegyver tartását, míg egy objektumőrzésnél, pl. vastelep védelmének ezt megengedi és erre a törvény kidolgozásánál figyelemmel kellett volna lenni.

Amikor a jogszabály eleve hazugságra kényszerít és kikapuk keresésére indít, akkor valami el lett rontva.

Az említett kormányrendeletnek problémás az a rendelkezése is, amikor kimondja:

„vagyonvédelem céljából benyújtott kérelem esetén a saját vagy a mások dolgainak őrzését végző jogi személy akkor kaphat: ha a tevékenység ellátásához lőfegyver megszerzése és tartása a rendőrség megítélése szerint szükséges;”

Ennek a jogi megoldásnak a helyessége – , amelynek szerepe még ha bizonyos garanciák kihangsúlyozása is volt – erősen vitatható.

A személyvédelem fogalma – megítélésem szerint nem is annyira lényeges, mint magának a tevékenység lényegének pontos meghatározása. A tevékenység jellege jól behatárolható, hiszen egy igen régi tevékenységről, „szakmáról” van szó. (Ugyanakkor a tevékenységen keresztül egyfajta fogalom meghatározáshoz is eljuthatunk.)

Egy kicsit tekintsünk vissza az időben, nézzük meg a személyvédelem, a testőri munka kialakulását.

A régmúltban már kialakult, hogy egyes személyek különböző:

- ◆ személyükből adódó,
- ◆ foglalkozásuk miatt, illetve
- ◆ egyéb okból

az átlagostól nagyobb veszélynek voltak kitéve.

Ezeknek a személyeknek vagy „hivatalból” járt a védelem, vagy a másik esetben veszélynek voltak kitéve, de önmaguk nem tudták megoldani saját maguk védelmét. Ekkor kezdet kialakulni, hogy a védelmet külső személyekre közismerten „testőrökre” bízta. A testőrök (a magyar történelemben is megtalálhatók, vagy ahogy a japánok hívták szamurájok) tevékenysége már igen régen ismert.

A testőrök igen jól képzett, komoly fizikai felkészültséggel rendelkező személyek voltak. Jártasok voltak a különböző harcművészetekben, a különböző fegyverek használatában. Ismerték azokat a taktikai módszereket, amelyeknek segítségével sikeresen fel tudták venni a harcot akár több ellenféllel is.

Az idők során a testőri munkára az alábbi volt jellemző:

1. Személy (vagy személyek) védelmét a testőr fizikailag, akár a saját élete árán is biztosította.
2. Fontos kiemelni, hogy a védelem nemcsak fizikai védelmet jelentett. A testőr volt felelős, hogy a védendő személy helyes védekező magatartást, életvitelt tanúsítson.
3. Lényeges szempont, hogy ez a tevékenység igazából nem egyszemélyes munka. Eredményes és hatékony védelmet csak jól összeszokott csapatmunka eredményeként lehet megvalósítani.
4. Végezetül talán a legfontosabb a megelőzés kiemelt szerepe. Amikor már küzdelemre kerül sor, akkor a legtöbb esetben el lett rontva valami. (Ez természetesen csak általában igaz. Lehetnek olyan körülmények is, melyet előre nem lehet kivédeni. Ekkor már a védett személy csak a testőr felkészültségére és a szerencsére számíthatott.

Visszatérve a személyvédelmi tevékenység fogalmához, a helyes megoldás megítélésem szerint csak az lehet, amennyiben a tevékenység célját vesszük alapul.

A személyvédelem: a jogi és szakmai szabályokon alapuló és a védendő személy életének, testi épségének, emberi méltóságának és életvitelének megóvását biztosító megelőző és elhárító tevékenységek összessége.

Személyvédelmi tevékenység feltételei:

- ◆ Megbízási szerződés megkötése,
- ◆ Egy vagy több személyvédő testőr jelenléte,
- ◆ Technikai eszközök,
- ◆ Közlekedési jármű,
- ◆ Elektronikai, mechanikai biztonsági eszközök,
- ◆ Stb.

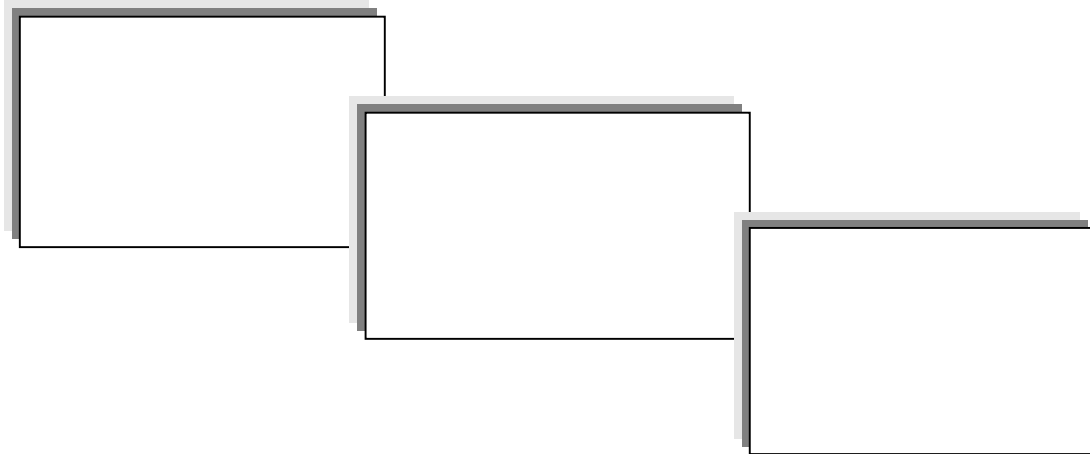
A személyvédelem lehet:

- ◆ teljes körű (komplex) és
- ◆ részleges.

Teljes körű védelem kiterjed a védett személy lakóhelyére, munkahelyére, közlekedésére, vagyis a teljes tartózkodási helyére, valamint családtagjaira is.

A részleges védelemnél a védendő személy biztosítására csak időszakosan, illetve korlátozottan (pl. csak munkavégzés idejére és a lakóhelyére már nem) kerül sor.

Személyvédelem elemei

I. A személyi védelem technikai eszközei

A személyi védelem technikai eszközei:

1. a védett személy technikai védelmi eszközei,
2. védelemi eszközök
3. egyéb technikai felszerelések

1. Védett személy technikai védelmi eszközei,

- ◆ telepíthető, vagy fix mozgásérzékelők,
- ◆ kül- és beltéri érzékelők, videókamerák,
- ◆ speciális mechanikai védelmi berendezések,
- ◆ stb.

2. Védelemi eszközök

- ◆ lövedékálló mellény,
- ◆ egyéb lövedék áthatolást nehezítő, vagy akadályozó eszközök, fegyverek, kutya.

3. Egyéb technikai felszerelések

- ◆ speciális gépjármű (páncélozott),
- ◆ hírtechnikai eszközök (telefon, URH adó-vevők stb.),
- ◆ tűzszerész eszközök,
- ◆ stb.

II. Személyvédelmet megvalósító személyek, (testőrök és egyéb résztvevők)

A személyvédelem megvalósítható:

1. egy személy által (egyszemélyes testőr),
2. többszemélyes testőri munka, illetve több testőr és kiegészítő személyzet közös munkája révén.

Meg kell jegyezni, hogy a szakterületekkel kapcsolatos csoportosítások elméleti jellegűek. A gyakorlatban tisztán általában igen ritkán vannak jelen.

1. Egyszemélyes testőri munka

A magánszférában elég gyakori az egyszemélyes testőri munka. A vagyonvédelem egyéb területén is elfordul, hogy pl. a pénzkísérő vagy onőr egyben testőri feladatokat is kénytelen ellátni, de ugyanezt elmondhatjuk az objektumőrre is.

Előnye:

Az egyszemélyes testőri munkának sok indoka lehet, pl. anyagi lehetőségek, vagy az egyszerűbb szervezhetőség, de ok lehet a bizalmi ok is. Hosszabb távú együttműködést tesz lehetővé. Az egyszemélyes testőr alkalmazásának indoka lehet az is, amikor a védett személy kisebb veszélynek van kitéve. (Ez utóbbi megállapításra vigyázni kell, mert könnyen félre vezethet. Minden esetben az adott helyzet elemzése vezet a veszély fokának, illetve a védelem indokoltságának és méretének reális megállapítására.)

Hátránya:

Egy személy – még igen jól felkészült testőr esetében is - nehezen tud reális védelmet biztosítani. (Vegyünk egy igen egyszerű példát. A testőr ha vezeti a gépjárművet, kevésbé tudja figyelni a környezetet. A másik esetben, vagy a védett személy vezet, vagy egy külön sofőr. Ekkor a testőr által már a környezet megfigyelhető, viszont a gépjárművezetés is személyvédelmi feladat. Ez is egy külön szakma, melyet tanulni és hosszú időn keresztül gyakorolni kell.

2. Többszemélyes testőri munka

A többszemélyes testőri munkát a személyvédelem egy magasabb szintű változatának tekinthetjük. Ebben az esetben a védelmet több testőr valósítja meg. Ez a tevékenység kiegészülhet más segítőkkel. (Pl. lakás- és objektumbiztosítók, útvonal-biztosítók, diszpécser, ügynökök,)

Előnye:

A feladat jobban elvégezhető, a védelem magasabb foka valósítható meg. A tevékenység fő erejét nem is a nagyobb testőri létszám, hanem a megelőző jelleg, a veszélyek előzetes felderítése jelenti.

Hátránya:

A legnagyobb hátrányt a magasabb költségek jelentik. A felkészültség mellett itt a munkavégzés összehangoltsága is fontos tényező. Technikailag is nagyobb az igénye.

III. Elhárítási módszerek, taktikák.

A személyvédelem elhárítás módszerei és taktikái igen széleskörűek. Így csak a legjellemzőbbek kerülnek felsorolásra. A módszerek és taktikai szabályok alapvetően a személyvédelem egyes területeihez kapcsolódva alakultak ki.

Így a személyvédelem egyes területei:

- ◆ közvetlen személyőrzés,
- ◆ munkahely,
- ◆ lakóhely,
- ◆ utazás,
- ◆ program biztosítás.

Egyes elhárítási taktikák és módszerek:

1. Megelőző tevékenység az esetleges támadások felderítésére,

- ◆ annak vizsgálata, hogy a védett személy tevékenységét, mozgását, életvitelét nem követi valaki figyelemmel,
- ◆ környezet megfigyelése,
- ◆ stb.

2. A személy elleni támadási tevékenységbe közbeavatkozás, támadás elhárítása, védett személy menekítése:

- ◆ Gyanús körülmények jelentkezésekor pl. új útvonal alkalmazása, tervezett esemény időpontjának áttétele, vagy elhalasztása,
- ◆ A támadásba való közbeavatkozást külön be

kell gyakorolni, kinek kit kell tennie,

◆ Stb.

3. Védelmi gyűrűk alkalmazása. A támadás egyik lehetséges elhárítási módszere a védelmi gyűrű:

◆ **Belső gyűrű** (A védett személy közvetlen környezetére terjed ki. Pl. szállodai elhelyezésnél a védett személy szobája és a közvetlen szomszédos szobák. Cél, hogy a belső gyűrűbe ellenőrizetlenül ne jusson be senki. Külső gyűrűk támadást jelző riasztása esetén a védett személy menekítését a veszélyzónából az itt tartózkodó biztosítók oldják meg. Ha szükséges, természetesen védelmi feladatokat is ellátnak.)

◆ **Külső gyűrű** (Fontos annak meghatározása, hogy hol kell meghúzni a védelem külső területét. A védett személlyel kapcsolatban az első szűrő. Pl. Az előző szállodai példa esetén ez a bejárat, a szálloda hallja. Az itt tartózkodók jeleznek minden gyanús körülményt, gyanús személyt.)

◆ **Középső gyűrű** (A két védelmi gyűrű között helyezkedik el. Ez lehet pl. a szálloda folyosója, ahol a védett személy tartózkodik. Feladat az illetéktelen személyek kiszűrése, támadó személlyel való közvetlen fellépés, támadás elhárítása és a belső gyűrű riasztása.)

A védelmi gyűrű mindig az adott hely és körülmény figyelembe vételével kerül kijelölésre.

Lakóhely biztosítás

A lakóhely biztosítás a személyvédelem egyik fontos területe. hiszen az a CÉL: hogy a védett személy otthon érezze magát a legnagyobb biztonságban. Ugyanakkor ezt úgy kell megoldani, hogy ez a védett személy magánéletét minél kisebb mértékben zavarja. Ez alapvetően állandó védelmet kell, hogy jelentsen. (Ezt természetesen a körülmények, a veszélyeztetettség foka, az anyagi lehetőségek, stb. jelentősen befolyásolják.)

A lakóhely védelménél szintén védelmi körök kerülnek kialakításra. Védelmi körök kialakítását a lakóhely sajátosságai (nagysága, emeletek száma, szobák száma, stb.), valamint a védett személy, az itt lakók életvitele, (személyek száma, kora, neme, stb.) határozzák meg.

Védelmi körök:

1. Külső kör.

A lakóhely közvetlen külső területe. Ez a szokásos első szűrő szerepét látja el. Figyelemmel kíséri a külső mozgást, életet. Jelzi a gyanús személyeket,

2. Középső

Feladata a külső körön való átjutás esetén védelem kialakítása, idő biztosítása a belső körnek a védelem megszervezésére, a védett személy kivonására. Ez a védelmi zóna általában a kerítés és a lakóépület közötti terület. Jól védhető védelmi helyeket, természeti és mesterséges akadályokat, kell itt kialakítani.

3. Belső

Ez a védett személy közvetlen lakótere, fő tartózkodási helye. Amennyiben van rá lehetőség itt kell kijelölni személyvédelmet végző(k) tartózkodási helyét. Amennyiben nincs erre mód, akkor egyéb megoldást kell választani (garázs, mellékhelyiség, lakókocsi, stb.) A belső körön belül ki kell jelölni egy átlagosnál jobban védhető szobát (pl. hálószobát), mely közvetlen támadás esetén is védhető a segítség (hatóság) megérkezéséig. A „menedékhelyet” ennek megfelelően kell kialakítani és megerősíteni.

Irodabiztosítás

Ennek a lakóhely után másik fontos nyugalmi helynek kell lennie. Hiszen a munkahelyen végzett nyugodt tevékenység elengedhetetlen a védett személy számára. A feladat itt összetettebb, hiszen legtöbb esetben más személyek is tartózkodnak a védett személy környezetében. Jól ismerni kell az itt végzett tevékenységet, a munkavégzését, az itt dolgozó és a külső személyeket, stb. (A védelem mellett az elhárító, ellenőrző munkának is folyamatosnak kell lennie.)

Külső kör:

Irodaház külső bejáratának, illetve minden épületbe történő lehetséges bejutás ellenőrzése. Ide tartozik még a lépcsők, felvonók kontrol alatt tartása is. Segíti az ellenőrzést a fényképes igazolvány rendszeresítése az ott dolgozók számára, illetve kitűző, vagy kísérők alkalmazása a vendégek számára.

Középső kör

A védett személy irodájának környezetét jelenti. Ez kiterjed a folyosóra, a szomszédos irodákra, esetleg az alatta, illetve felette lévő emeleti helyiségekre is.

Belső kör

A védett személy irodája. Ide csak a munkatársak, ellenőrzött személyek léphetnek be.

Hangsúlyt kell fektetni a védett személy gépjárművének védelmére is.